УДК 636.2.09:616.72-002

ЛІКУВАННЯ АСЕПТИЧНИХ АРТРИТІВ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Чорнозуб М. П., кандидат ветеринарних наук, доцент
Ємельяненко О. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

Травми проксимального відділу кінцівок у худоби найчастіше стосуються карпальних і скакальних суглобів (Whay H.R. et al., 2017). Ураження скакального (заплеснового) суглоба є постійною проблемою на інтенсивно керованих молочних фермах (Zaffino Heyerhoff J.C. et al., 2014). За даними В.Б. Борисевича (1989), у силу дії комплексу етіологічних факторів артрити можуть зустрічатися у 3–7% поголів'я худоби. При обстеженні деяких господарств Київської області С.В. Рубленко (1997) виявляв 2,9–3,6% тварин, хворих на артрит.

Унаслідок пошкодження суглобів виникає кульгавість, яка є найбільш репрезентативним індикатором погіршення добробуту молочної худоби. Це призводить до дискомфорту, болю, травм і дистресу у тварин, чим спричиняє зниження рухливості та споживання корму, втрату маси тіла, погіршення їхньої продуктивності та відтвореної здатності (Whay H.R. et al., 2017).

Важливими завданнями для фахівців господарств є профілактика травм кінцівок та вчасне і вдале лікування виниклих хвороб.

Метою нашого дослідження було вивчення ефективності методів лікування за асептичних артритів заплеснового суглоба у молодняку великої рогатої худоби.

Було сформовано дослідну (10 гол.) та контрольну (10 гол.) групи молодняку з експериментальними асептичними артритами заплеснового суглоба. Лікування телят проводили на 3-ю добу захворювання. Тваринам дослідної групи після спорожняючої пункції порожнини суглоба внутрішньосуглобово одноразово ін'єктували 10–15 мл 15% розчину полівінілпіролідону (штучний замінник синовіальної рідини) з додаванням 2 мл (50 мг) суспензії гідрокортизону ацетату, 1 мл 10% розчину лідокаїну гідрохлориду та 1 мл 4% розчину гентаміцину сульфату. У контрольній групі внутрішньосуглобово ін'єкували 5–6 мл (125–150 мг) суспензії гідрокортизону ацетату та 10 мл 0,5% розчину новокаїну з додаванням 1 мл 4% розчину гентаміцину сульфату. При необхідності деяким тваринам контрольної групи ін'єкцію повторювали на 5-ту добу лікування.

Для визначення терапевтичної ефективності методів лікування за тваринами обох груп проводили клінічні спостереження і враховували час покращання їх рухової активності та динаміку змін місцевих ознак запального процесу.

До початку лікування у тварин спостерігали залежування, змішану кульгавість високого ступеня у русі, істотне збільшення об'єму суглоба, виповнення та флуктуацію його виворотів, а також гарячий на дотик, болючий, тістуватої консистенції набряк суглоба.

За комплексного лікуванні тварин дослідної групи вже на 2–3-ю добу спостерігали значне покращання загального стану, збільшення їхньої рухової активності, істотне зменшення об'єму суглоба та зниження інтенсивності запальної реакції у ньому. На 4–5-ту добу ці тварини видужували – у них не спостерігали кульгавості у русі, істотно зменшився розмір суглоба та зникла болючість. Швидке видужання тварин обумовлене комплексним впливом лікарських засобів. Зокрема, наявність у суглобі штучного замінника синовіальної рідини із лубрикантними властивостями, який пролонгував знеболювальну дію лідокаїну, дозволило вже на ранніх стадіях поліпшити стато-динамічну функцію суглоба і кінцівки в цілому. Полівінілпіролідон забезпечив довготривалий та ефективний протизапальний вплив гідрокортизону. А маючи власні протизапальні, детоксикуючі, нормалізуючі проникність синовіальної мембрани та хондропротективні властивості, він забезпечив швидке обмеження запальної реакції у суглобі.

У той же час у контрольній групі істотне покращання стану більшості тварин спостерігали лише на 4–5-му добу лікування. Однак для 30% тварин

існувала потреба застосувати повторне введення ліків, оскільки у них на цей час ще спостерігали істотні ознаки запальної реакції. Лише на 7–8-му добу лікування спостерігалось клінічне видужання тварин контрольної групи.

Комплексне застосування лікувальних засобів, які забезпечили тривалий протизапальний, знеболювальний, лубрикантний, детоксикуючий, протиспайковий та нормалізуючий обмінні процеси ефект, дозволило майже вдвічі скоротити термін лікування хворих на асептичний артрит тварин дослідної групи, порівняно з контрольною, у якій лікування базувалось лише на використанні протизапальних властивостей гідрокортизону.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет ветеринарної медицини

Міжнародна наукова конференція

«Актуальні питання ветеринарної патології»

приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини
та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України,
академіка НААН України
Анатолія Йосиповича Мазуркевича

2–3 жовтня 2025 р.,
м. Київ, факультет ветеринарної медицини НУБіП України

Київ – 2025

УДК 005.745(043.2)(063)
З 41

Організатор конференції: Національний університет біоресурсів і природокористування України

«Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

За викладений в тезах матеріал відповідають безпосередньо автори.

Збірник матеріалів конференції є науково-практичним виданням, в якому опубліковано тези доповідей студентів, аспірантів, кандидатів і докторів наук, наукових працівників та практикуючих лікарів факультету ветеринарної медицини та інших підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України, навчальних і наукових установ України та зарубіжжя. Наукові праці відображають результати досліджень з напрямку ветеринарної медицини та біології.

Збірник матеріалів конференції розрахований на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, науковців, практикуючих лікарів та всіх, хто цікавиться останніми тенденціями розвитку сучасної науки.

Організаційний комітет з підготовки збірника тез: Цвіліховський М.І., д.біол.н., професор; Голопура С.І., д.вет.н., професор; Малюк М.О., д.вет.н., професор; Куліда М.А., к.вет.н., доцент; «Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

Відповідальний за випуск: М. О. Малюк

НУБіП України